
ברסלב
דפוס מוהרא"ש
לְמוּד יוֹמִי
משניות זהר
בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א
יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה
פרשת
בהעלותך תשפ"ד
ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'
או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה

של כ״ק אדמו״ר עט״ר

מוהרא״ש

ר׳ אליעזר שלמה בן

ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ

ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער

שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה
מתוך בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של

רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה

ולזכות

רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :

הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם, גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצָּלָחָה לְכָלַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרוּחָנִיּוּת וּבְגַשְׁמִיּוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבְנִין בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

פֵּאָה פֶּרֶק ו

א. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: הֶבְקֵר לָעֲנִיִּים – הֶבְקֵר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אֵינוֹ הֶפְקֵר, עַד שֶׁיִּפְקַר אַף לָעֲשִׁירִים כַּשְּׁמִטָּה. כָּל עָמְרֵי הַשָּׂדֶה שֶׁל קַב קַב, וְאֶחָד שֶׁל אַרְבַּעַת קַבִּין וּשְׁכָחוֹ – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ב. הָעֹמֶר שֶׁהוּא סָמוּךְ לַגָּפָה וְלַגָּדִישׁ, לַבָּקָר וְלַכֵּלִים, וּשְׁכָחוֹ – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵינוֹ שִׁכְחָה. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: שִׁכְחָה: ג. רָאשֵׁי שׁוּרוֹת, הָעֹמֶר שֶׁנִּגְּדוֹ מוֹכִיחַ. הָעֹמֶר שֶׁהֶחֱזִיק בּוֹ לְהוֹלִיכוֹ אֶל הָעִיר, וּשְׁכָחוֹ – מוֹדִים שֶׁאֵינוֹ שִׁכְחָה: ד. וְאֵלּוּ הֵן רָאשֵׁי שׁוּרוֹת: שְׁנַיִם שֶׁהִתְחִילוּ מֵאֶמְצַע הַשּׁוּרָה, זֶה פָּנָיו לְצָפוֹן וְזֶה פָּנָיו לְדָרוֹם, וְשָׁכְחוּ לִפְנֵיהֶם וּלְאַחֲרֵיהֶם – אֶת שֶׁלִּפְנֵיהֶם שִׁכְחָה, וְאֶת שֶׁלְּאַחֲרֵיהֶם אֵינוֹ שִׁכְחָה. יָחִיד שֶׁהִתְחִיל מֵרֹאשׁ הַשּׁוּרָה, וְשָׁכַח לְפָנָיו וּלְאַחֲרָיו – שֶׁלְּפָנָיו אֵינוֹ שִׁכְחָה, וְשֶׁלְּאַחֲרָיו שִׁכְחָה, מִפְּנֵי שֶׁהוּא בְּ״בַל תָּשׁוּב״ (דְּבָרִים כד, יט). זֶה הַכְּלָל: כָּל שֶׁהוּא בְּ״בַל תָּשׁוּב״ – שִׁכְחָה. וְשֶׁאֵינוֹ בְּ״בַל תָּשׁוּב״ – אֵינוֹ שִׁכְחָה: ה. שְׁנֵי עֳמָרִים – שִׁכְחָה, וּשְׁלֹשָׁה – אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי צְבוּרֵי זֵיתִים וְחָרוּבִין – שִׁכְחָה, וּשְׁלֹשָׁה – אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי הֲצָנֵי פִשְׁתָּן – שִׁכְחָה, וּשְׁלֹשָׁה – אֵינָן שִׁכְחָה. שְׁנֵי גַּרְגְּרִים – פֵּרָט, וּשְׁלֹשָׁה – אֵינָן פֵּרָט. שְׁנֵי שִׁבֳּלִים – לֶקֶט, וְשָׁלֹשׁ – אֵינָן לֶקֶט. אֵלּוּ כִּדְבְרֵי בֵּית־הִלֵּל. וְעַל כֻּלָּן בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: שְׁלֹשָׁה לָעֲנִיִּים, וְאַרְבָּעָה לְבַעַל־הַבַּיִת: ו. הָעֹמֶר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם, וּשְׁכָחוֹ – אֵינוֹ שִׁכְחָה. שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם – רַבָּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר: לְבַעַל־הַבַּיִת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: לָעֲנִיִּים. אָמַר רַבָּן גַּמְלִיאֵל: וְכִי מֵרֹב הָעֳמָרִים יְפִי כֹּחַ שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת אוֹ הוּרַע כֹּחוֹ? אָמְרוּ לוֹ: יְפִי כֹּחוֹ. אָמַר לָהֶם: וּמָה אִם בִּזְמַן שֶׁהוּא עֹמֶר אֶחָד וּבוֹ סָאתַיִם וּשְׁכָחוֹ – אֵינוֹ שִׁכְחָה, שְׁנֵי עֳמָרִים וּבָהֶם סָאתַיִם, אֵינוֹ דִין שֶׁלֹּא יְהֵא שִׁכְחָה? אָמְרוּ לוֹ: לֹא. אִם אָמַרְתָּ בְּעֹמֶר אֶחָד שֶׁהוּא כְּגָדִישׁ – תֹּאמַר בִּשְׁנֵי עֳמָרִים שֶׁהֵן כִּכְרֵיכוֹת?! ז. קָמָה שֶׁיֵּשׁ בָּהּ סָאתַיִם, וּשְׁכָחָהּ – אֵינָהּ שִׁכְחָה. אֵין בָּהּ סָאתַיִם, אֲבָל הִיא רְאוּיָה לַעֲשׂוֹת סָאתַיִם, אֲפִלּוּ הִיא שֶׁל טִפַּח – רוֹאִין אוֹתָהּ כְּאִלּוּ הִיא עֲנָוָה שֶׁל שְׁעוֹרִים: ח. הַקָּמָה מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר וְאֶת הַקָּמָה. הָעֹמֶר אֵינוֹ מַצִּיל, לֹא אֶת הָעֹמֶר וְלֹא אֶת הַקָּמָה. אֵיזוֹ הִיא קָמָה שֶׁהִיא מַצֶּלֶת אֶת הָעֹמֶר? כָּל שֶׁאֵינָהּ שִׁכְחָה אֲפִלּוּ קָלַח אֶחָד: ט. סְאָה תְּבוּאָה עֲקוּרָה וּסְאָה שֶׁאֵינָהּ עֲקוּרָה, וְכֵן בְּאִילָן, וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים – אֵינָן מִצְטָרְפִין לְסָאתַיִם, אֶלָּא שֶׁל עֲנִיִּים הֵם. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אִם בָּאת רְשׁוּת הֶעָנִי בָּאֶמְצַע – אֵינָן מִצְטָרְפִין. וְאִם לָאו

– הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפִין: י. תְּבוּאָה שֶׁנִּתְּנָה לְשַׁחַת אוֹ לַאֲלָמָה, וְכֵן בַּאֲגֻדֵּי הַשּׁוּם, וַאֲגֻדּוֹת הַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים – אֵין לָהֶן שִׁכְחָה. וְכָל הַטְּמוּנִים בָּאָרֶץ, כְּגוֹן הַלּוּף וְהַשּׁוּם וְהַבְּצָלִים – רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֵין לָהֶם שִׁכְחָה. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה: יא. הַקּוֹצֵר בַּלַּיְלָה וְהַמְעַמֵּר וְהַסּוֹמֵא – יֵשׁ לָהֶם שִׁכְחָה. וְאִם הָיָה מִתְכַּוֵּן לִטֹּל אֶת הַגַּס הַגַּס – אֵין לוֹ שִׁכְחָה. אִם אָמַר: 'הֲרֵי אֲנִי קוֹצֵר עַל מְנָת מַה שֶּׁאֲנִי שׁוֹכֵחַ אֲנִי אֶטֹּל' – יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה:

פֵּאָה פֶּרֶק ז

א. כָּל זֵית שֶׁיֵּשׁ לוֹ שֵׁם בַּשָּׂדֶה אֲפִלּוּ כְּזֵית הַנִּטּוֹפָה בְּשָׁעָתוֹ, וּשְׁכָחוֹ – אֵינוֹ שִׁכְחָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בְּשָׁמוֹ וּבְמַעֲשָׂיו וּבִמְקוֹמוֹ. בְּשָׁמוֹ – שֶׁהָיָה שִׁפְכוֹנִי אוֹ בֵּישָׁנִי. בְּמַעֲשָׂיו – שֶׁהוּא עוֹשֶׂה הַרְבֵּה. בִּמְקוֹמוֹ – שֶׁהוּא עוֹמֵד בְּצַד הַגַּת אוֹ בְּצַד הַפִּרְצָה. וּשְׁאָר כָּל הַזֵּיתִים – שְׁנַיִם שִׁכְחָה, וּשְׁלֹשָׁה – אֵינָן שִׁכְחָה. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: אֵין שִׁכְחָה לַזֵּיתִים: ב. זֵית שֶׁנִּמְצָא עוֹמֵד בֵּין שָׁלֹשׁ שׁוּרוֹת שֶׁל שְׁנֵי מַלְבְּנִים וּשְׁכָחוֹ – אֵינוֹ שִׁכְחָה. זֵית שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סָאתַיִם, וּשְׁכָחוֹ – אֵינוֹ שִׁכְחָה. בַּמֶּה דְּבָרִים אֲמוּרִים? בִּזְמַן שֶׁלֹּא הִתְחִיל בּוֹ. אֲבָל אִם הִתְחִיל בּוֹ, אֲפִלּוּ כְּזֵית־הַנִּטּוֹפָה בְּשָׁעָתוֹ, וּשְׁכָחוֹ – יֵשׁ לוֹ שִׁכְחָה. כָּל זְמַן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תַּחְתָּיו – יֵשׁ לוֹ בְּרֹאשׁוֹ. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: מִשֶּׁתֵּלֵךְ הַמַּחֲבֵא: ג. אֵיזֶהוּ פֶּרֶט? הַנּוֹשֵׁר בִּשְׁעַת הַבְּצִירָה. הָיָה בּוֹצֵר, עָקַץ אֶת הָאֶשְׁכּוֹל, הִסְבִּיךְ בָּעֳלִים, נָפַל מִיָּדוֹ לָאָרֶץ וְנִפְרַט – הֲרֵי הוּא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. הַמַּנִּיחַ אֶת הַכַּלְכָּלָה תַּחַת הַגֶּפֶן בְּשָׁעָה שֶׁהוּא בוֹצֵר – הֲרֵי זֶה גּוֹזֵל אֶת הָעֲנִיִּים, עַל זֶה נֶאֱמַר (מִשְׁלֵי כב, כח): "אַל תַּסֵּג גְּבוּל עוֹלִים": ד. אֵיזוֹהִי עוֹלֶלֶת? כָּל שֶׁאֵין לָהּ לֹא כֶּתֶף וְלֹא נָטֵף. אִם יֵשׁ לָהּ כֶּתֶף אוֹ נָטֵף – שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת. אִם סָפֵק – לָעֲנִיִּים. עוֹלֶלֶת שֶׁבְּאַרְכֻּבָּה: אִם נִקְרֶצֶת עִם הָאֶשְׁכּוֹל – הֲרֵי הִיא שֶׁל בַּעַל־הַבַּיִת, וְאִם לָאו – הֲרֵי הִיא שֶׁל עֲנִיִּים. גַּרְגֵּר יְחִידִי – רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אֶשְׁכּוֹל. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: עוֹלֶלֶת: ה. הַמְּדַל בַּגְּפָנִים, כְּשֵׁם שֶׁהוּא מְדַל בְּתוֹךְ שֶׁלּוֹ, כֵּן הוּא מְדַל בְּשֶׁל עֲנִיִּים, דִּבְרֵי רַבִּי יְהוּדָה; רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: בְּשֶׁלּוֹ הוּא רַשַּׁאי, וְאֵינוֹ רַשַּׁאי בְּשֶׁל עֲנִיִּים: ו. כֶּרֶם רְבָעִי: בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בְּעוֹר. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: יֵשׁ לוֹ פֶּרֶט וְיֵשׁ לוֹ עוֹלֶלוֹת, וְהָעֲנִיִּים פּוֹדִין לְעַצְמָן. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: כֻּלּוֹ לַגַּת: ז. כֶּרֶם שֶׁכָּלוּ עוֹלֶלוֹת – רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: לְבַעַל הַבַּיִת. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: לָעֲנִיִּים. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר (דְּבָרִים כד, כא): "כִּי תְבַצֹּר... לֹא תְעוֹלֵל". אִם אֵין בָּצִיר,

מִנַּיִן עוֹלֵלוֹת? אָמַר לוֹ רַבִּי עֲקִיבָא (וַיִּקְרָא יט, י): "וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל" – אֲפִלּוּ כֻּלּוֹ עוֹלֵלוֹת. אִם־כֵּן לָמָּה נֶאֱמַר: "כִּי תִבְצֹר... לֹא תְעוֹלֵל". אֵין לָעֲנִיִּים בָּעוֹלֵלוֹת קֹדֶם הַבָּצִיר: ח. הַמַּקְדִּישׁ כַּרְמוֹ עַד שֶׁלֹּא נוֹדְעוּ בּוֹ הָעוֹלֵלוֹת – אֵין הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים. מְשֶׁנּוֹדְעוּ בּוֹ הָעוֹלֵלוֹת – הָעוֹלֵלוֹת לָעֲנִיִּים. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: יִתְּנוּ שְׂכַר גְּדוֹלִין לַהֶקְדֵּשׁ. אֵיזֶה הִיא שִׂכְחָה בָּעֳרִיס? כָּל שֶׁאֵינוֹ יָכוֹל לִפְשֹׁט אֶת יָדוֹ וְלִטְלָהּ, וּבְרוֹגְלִיּוֹת – מְשֶׁיַּעֲבֹר הַיְמָנָה:

פֵּאָה פֶּרֶק ח

א. מֵאֵימָתַי כָּל אָדָם מֻתָּרִין בְּלֶקֶט? מְשֶׁיֵּלְכוּ הַנְּמוֹשׁוֹת. בְּפֶרֶט וְעוֹלֵלוֹת – מְשֶׁיֵּלְכוּ הָעֲנִיִּים בַּכֶּרֶם וְיָבוֹאוּ. וּבַזֵּיתִים – מְשֶׁתֵּרֵד רְבִיעָה שְׁנִיָּה. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: וַהֲלֹא יֵשׁ שֶׁאֵינָם מוֹסְקִין אֶת זֵיתֵיהֶם אֶלָּא לְאַחַר רְבִיעָה שְׁנִיָּה? אֶלָּא כְּדֵי שֶׁיְּהֵא הֶעָנִי יוֹצֵא וְלֹא יְהֵא מֵבִיא בְּאַרְבָּעָה אִסָּרוֹת: ב. נֶאֱמָנִים עַל הַלֶּקֶט וְעַל הַשִּׁכְחָה וְעַל הַפֵּאָה בִּשְׁעָתָן, וְעַל מַעְשַׂר־עָנִי בְּכָל שְׁנָתוֹ. וּבֶן לֵוִי נֶאֱמָן לְעוֹלָם. וְאֵינָן נֶאֱמָנִין אֶלָּא עַל דָּבָר שֶׁבְּנֵי־אָדָם נוֹהֲגִין כֵּן: ג. נֶאֱמָנִין עַל הַחִטִּין, וְאֵין נֶאֱמָנִין עַל הַקֶּמַח וְלֹא עַל הַפַּת. נֶאֱמָנִין עַל הַשְּׁעוֹרָה שֶׁל אֹרֶז, וְאֵין נֶאֱמָנִין עָלֶיהָ בֵּין חַי בֵּין מְבֻשָּׁל. נֶאֱמָנִין עַל הַפּוֹל, וְאֵין נֶאֱמָנִין עַל הַגְּרִיסִין, לֹא חַיִּים וְלֹא מְבֻשָּׁלִין. נֶאֱמָנִין עַל הַשֶּׁמֶן – לוֹמַר: 'שֶׁל מַעְשַׂר־עָנִי הוּא', וְאֵין נֶאֱמָנִין עָלָיו – לוֹמַר: 'שֶׁל זֵיתֵי נְקוּף הוּא': ד. נֶאֱמָנִים עַל הַיָּרָק חַי, וְאֵין נֶאֱמָנִים עַל הַמְבֻשָּׁל, אֶלָּא אִם־כֵּן הָיָה לוֹ דָּבָר מוּעָט, שֶׁכֵּן דֶּרֶךְ בַּעַל־הַבַּיִת לְהִיוֹת מוֹצִיא מִלְפָסוֹ: ה. אֵין פּוֹחֲתִין לָעֲנִיִּים בַּגֹּרֶן מֵחֲצִי קַב חִטִּים וְקַב שְׂעוֹרִים. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: חֲצִי קַב. קַב וָחֲצִי כֻּסְּמִין, וְקַב גְּרוֹגְרוֹת, אוֹ מָנֶה דְּבֵלָה. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: פְּרָס. חֲצִי לֹג יַיִן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: רְבִיעִית. רְבִיעִית שֶׁמֶן. רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר: שְׁמִינִית. וּשְׁאָר כָּל הַפֵּרוֹת – אָמַר אַבָּא שָׁאוּל: כְּדֵי שֶׁיְּמַכְּרֵם וְיִקַּח בָּהֶם מְזוֹן שְׁתֵּי סְעֻדּוֹת: ו. מִדָּה זוֹ אֲמוּרָה בַּכֹּהֲנִים וּבַלְוִיִּם וּבְיִשְׂרְאֵלִים. הָיָה מַצִּיל – נוֹטֵל מֻחֲצָה וְנוֹתֵן מֻחֲצָה. הָיָה לוֹ דָּבָר מוּעָט – נוֹתֵן לִפְנֵיהֶם, וְהֵן מְחַלְּקִין בֵּינֵיהֶם: ז. אֵין פּוֹחֲתִין לֶעָנִי הָעוֹבֵר מִמָּקוֹם לְמָקוֹם מִכִּכָּר בְּפוּנְדְּיוֹן, מֵאַרְבַּע סְאִין בְּסֶלַע. לָן – נוֹתְנִין לוֹ פַּרְנָסַת לֵינָה. שָׁבַת – נוֹתְנִין לוֹ מְזוֹן שָׁלֹשׁ סְעֻדּוֹת. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מְזוֹן שְׁתֵּי סְעֻדּוֹת – לֹא יִטֹּל מִן הַתַּמְחוּי. מְזוֹן אַרְבַּע־עֶשְׂרֵה סְעֻדּוֹת – לֹא יִטֹּל מִן הַקֻּפָּה. וְהַקֻּפָּה נִגְבֵּית בִּשְׁנַיִם, וּמִתְחַלֶּקֶת בִּשְׁלֹשָׁה: ח. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ מָאתַיִם זוּז – לֹא יִטֹּל לֶקֶט שִׁכְחָה וּפֵאָה וּמַעְשַׂר־עָנִי. הָיוּ לוֹ מָאתַיִם חָסֵר דִּינָר, אֲפִלּוּ אֶלֶף נוֹתְנִין לוֹ כְּאַחַת – הֲרֵי זֶה

יטל. הָיוּ מְמַשְׁכְּנִין לְבַעַל חוֹבוֹ אוֹ לִכְתֻבַּת אִשְׁתּוֹ - הֲרֵי זֶה יִטֹּל. אֵין מְחַיְּבִין אוֹתוֹ לִמְכֹּר אֶת בֵּיתוֹ וְאֶת כְּלֵי תַשְׁמִישׁוֹ: ט. מִי שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֲמִשִּׁים זוּז וְהוּא נוֹשֵׂא וְנוֹתֵן בָּהֶם - הֲרֵי זֶה לֹא יִטֹּל. וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ צָרִיךְ לִטֹּל וְנוֹטֵל - אֵינוֹ נִפְטָר מִן הָעוֹלָם עַד שֶׁיִּצְטָרֵךְ לַבְּרִיּוֹת. וְכָל מִי שֶׁצָּרִיךְ לִטֹּל וְאֵינוֹ נוֹטֵל - אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה, עַד שֶׁיִּפָּרְנֵס אֲחֵרִים מִשֶּׁלּוֹ, וְעָלָיו הַכָּתוּב אוֹמֵר (יִרְמְיָה יז, ז): "בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּה', וְהָיָה ה' מִבְטָחוֹ". וְכֵן דַּיָּן שֶׁדָּן דִּין אֱמֶת לַאֲמִתּוֹ. וְכָל מִי שֶׁאֵינוֹ לֹא חִגֵּר, וְלֹא סוּמָא, וְלֹא פִּסֵּחַ, וְעוֹשֶׂה עַצְמוֹ כְּאַחַד מֵהֶם - אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁיִּהְיֶה כְּאַחַד מֵהֶם, שֶׁנֶּאֱמַר (מִשְׁלֵי יא, כז): "וְדֹרֵשׁ רָעָה תְּבוֹאֶנּוּ", וְנֶאֱמַר (דְּבָרִים טז, כ): "צֶדֶק צֶדֶק תִּרְדֹּף". וְכָל דַּיָּן שֶׁלּוֹקֵחַ שֹׁחַד וּמַטֶּה אֶת הַדִּין - אֵינוֹ מֵת מִן הַזִּקְנָה עַד שֶׁעֵינָיו כֵּהוֹת, שֶׁנֶּאֱמַר (שְׁמוֹת כג, ח): "וְשֹׁחַד לֹא תִקָּח כִּי הַשֹּׁחַד יְעַוֵּר פִּקְחִים" וְגוֹ':

סְלִיק מַסֶּכֶת פֵּאָה

דְּמַאי פֶּרֶק א

א. הַקַּלִּין שֶׁבִּדְמַאי: הַשִּׁיתִין, וְהָרִימִין וְהָעֲזָרְדִין, וּבְנוֹת שׁוּחַ, וּבְנוֹת שִׁקְמָה, וְנוֹבְלוֹת הַתְּמָרָה, וְהַגֶּפְנִין, וְהַנִּצְפָּה. וּבִיהוּדָה: הָאוֹג, וְהַחֹמֶץ שֶׁבִּיהוּדָה, וְהַכְּסְבָּר. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: כָּל הַשִּׁיתִין פְּטוּרִין, חוּץ מִמֶּשֶׁל דּוּפְרָה. כָּל הָרִימִין פְּטוּרִין, חוּץ מֵרִימֵי שִׁקְמוֹנָה. כָּל בְּנוֹת־שִׁקְמָה פְּטוּרוֹת, חוּץ מִן הַמַּסְטָפוֹת: ב. הַדְּמַאי - אֵין לוֹ חֹמֶשׁ, וְאֵין לוֹ בְּעוּר, וְנֶאֱכָל לָאוֹנֵן, וְנִכְנָס לִירוּשָׁלַיִם וְיוֹצֵא, וּמְאַבְּדִין אֶת מְעוּטוֹ בַּדְּרָכִים, וְנוֹתְנוֹ לְעַם־הָאָרֶץ, וְיֹאכַל כְּנֶגְדּוֹ; וּמְחַלְּלִים אוֹתוֹ כֶּסֶף עַל כֶּסֶף, נְחֹשֶׁת עַל נְחֹשֶׁת, כֶּסֶף עַל נְחֹשֶׁת, וּנְחֹשֶׁת עַל הַפֵּרוֹת, וּבִלְבַד שֶׁיַּחֲזֹר וְיִפְדֶּה אֶת הַפֵּרוֹת, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: יַעֲלֶה הַפֵּרוֹת וְיֹאכְלוּ בִּירוּשָׁלַיִם: ג. הַלּוֹקֵחַ לְזֶרַע וְלַבְּהֵמָה, קֶמַח לְעוּרוֹת, שֶׁמֶן לַנֵּר, שֶׁמֶן לָסוּךְ בּוֹ אֶת הַכֵּלִים - פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. מִכְּזַיִת וּלְהַלָּן - פָּטוּר מִן הַדְּמַאי. חַלַּת עַם הָאָרֶץ, וְהַמְדֻמָּע, וְהַלָּקוּחַ בְּכֶסֶף מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי, וּשְׁיָרֵי הַמְּנָחוֹת - פְּטוּרִין מִן הַדְּמַאי. שֶׁמֶן עָרֵב - בֵּית־שַׁמַּאי מְחַיְּבִין, וּבֵית־הִלֵּל פּוֹטְרִין: ד. הַדְּמַאי: מְעָרְבִין בּוֹ, וּמִשְׁתַּתְּפִין בּוֹ, וּמְבָרְכִין עָלָיו, וּמְזַמְּנִין עָלָיו, וּמַפְרִישִׁין אוֹתוֹ עָרֵם, בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת. הָא אִם הִקְדִּים מַעֲשֵׂר־שֵׁנִי לָרִאשׁוֹן - אֵין בְּכָךְ כְּלוּם. שֶׁמֶן שֶׁהַגַּרְדִּי סָךְ בְּאַצְבְּעוֹתָיו - חַיָּב בַּדְּמַאי. וְשֶׁהַסּוֹרֵק נוֹתֵן בַּצֶּמֶר - פָּטוּר מִן הַדְּמַאי:

דְּמַאי פֶּרֶק ב

א. וְאֵלּוּ דְּבָרִים מִתְעַשְּׂרִין דְּמַאי בְּכָל

מָקוֹם: הַדְּבֵלָה, וְהַתְּמָרִים, וְהֶחָרוּבִים, הָאֹרֶז, וְהַכַּמּוֹן. הָאֹרֶז שֶׁבְּחוּצָה לָאָרֶץ – כָּל הַמִּשְׁתַּמֵּשׁ מִמֶּנּוּ פָּטוּר: ב. הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת נֶאֱמָן – מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא אוֹכֵל, וְאֶת שֶׁהוּא מוֹכֵר, וְאֶת שֶׁהוּא לוֹקֵחַ, וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף הַמִּתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ – נֶאֱמָן. אָמְרוּ לוֹ: עַל עַצְמוֹ אֵינוֹ נֶאֱמָן, כֵּיצַד יְהֵא נֶאֱמָן עַל שֶׁל אֲחֵרִים?: ג. הַמְקַבֵּל עָלָיו לִהְיוֹת חָבֵר – אֵינוֹ מוֹכֵר לְעַם־הָאָרֶץ לַח וְיָבֵשׁ, וְאֵינוֹ לוֹקֵחַ מִמֶּנּוּ לַח, וְאֵינוֹ מִתְאָרֵחַ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ, וְלֹא מְאָרְחוּ אֶצְלוֹ בְּכְסוּתוֹ. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: אַף לֹא יְגַדֵּל בְּהֵמָה דַּקָּה, וְלֹא יְהֵא מִטַּמֵּא לַמֵּתִים, וּמְשַׁמֵּשׁ בְּבֵית־הַמִּדְרָשׁ. אָמְרוּ לוֹ: לֹא בָאוּ אֵלּוּ לַכְּלָל: ד. הַנַּחְתּוֹמִים לֹא חִיְּבוּ אוֹתָם חֲכָמִים לְהַפְרִישׁ, אֶלָּא כְּדֵי תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר וְחַלָּה. הַחֲנָוָנִים אֵינָן רַשָּׁאִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַאי. כָּל הַמַּשְׁפִּיעִין בִּמְדָּה גַסָּה, רַשָּׁאִין לִמְכֹּר אֶת הַדְּמַאי. אֵלּוּ הֵן הַמַּשְׁפִּיעִין בִּמְדָּה גַסָּה? כְּגוֹן הַסִּיטוֹנוֹת וּמוֹכְרֵי תְבוּאָה: ה. רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַמְדֵּד בְּגַסָּה וּמְדָדוֹ בְּדַקָּה – טְפֵלָה דַקָּה לַגַּסָּה. אֶת שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַמְדֵּד בְּדַקָּה וּמְדָדוֹ בְּגַסָּה – טְפֵלָה גַסָּה לְדַקָּה. אֵיזוֹ הִיא מִדָּה גַסָּה. בַּיְבֵשׁ – שְׁלֹשֶׁת קַבִּין, וּבַלַּח – דִּינָר. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: סַלֵּי תְאֵנִים וְסַלֵּי עֲנָבִים וְקִפּוֹת שֶׁל יָרָק, כָּל זְמַן שֶׁהוּא מוֹכְרָן אַכְסָרָה – פָּטוּר:

דְּמַאי פֶּרֶק ג

א. מַאֲכִילִין אֶת הָעֲנִיִּים דְּמַאי, וְאֶת הָאַכְסַנְיָא דְּמַאי, רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה מַאֲכִיל אֶת פּוֹעֲלָיו דְּמַאי. גַּבָּאֵי צְדָקָה – בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: נוֹתְנִין אֶת הַמְעֻשָּׂר לְשֶׁאֵינוֹ מְעֻשָּׂר, וְאֶת שֶׁאֵינוֹ מְעֻשָּׂר לַמְעֻשָּׂר. נִמְצְאוּ כָּל הָאָדָם אוֹכְלִין מְתֻקָּן. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: גּוֹבִין סְתָם וּמְחַלְּקִין סְתָם, וְהָרוֹצֶה לְתַקֵּן יְתַקֵּן: ב. הָרוֹצֶה לַחֲזֹם עֲלֵי יָרָק לְהָקֵל מִמַּשָּׂאוֹ – לֹא יַשְׁלִיךְ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. הַלּוֹקֵחַ יָרָק מִן הַשּׁוּק וְנִמְלַךְ לְהַחֲזִיר – לֹא יַחֲזִיר עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר, שֶׁאֵינוֹ מְחֻסָּר אֶלָּא מְנָיָן. הָיָה עוֹמֵד וְלוֹקֵחַ וְרָאָה טַעַן אַחֵר יָפֶה מִמֶּנּוּ – מֻתָּר לְהַחֲזִיר, מִפְּנֵי שֶׁלֹּא מָשַׁךְ: ג. הַמּוֹצֵא פֵּרוֹת בַּדֶּרֶךְ וּנְטָלָן לְאָכְלָן, וְנִמְלַךְ לְהַצְנִיעַ – לֹא יַצְנִיעַ עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. וְאִם מִתְּחִלָּה נְטָלָן בִּשְׁבִיל שֶׁלֹּא יֹאבְדוּ – פָּטוּר. כָּל דָּבָר שֶׁאֵין אָדָם רַשַּׁאי לְמָכְרוֹ דְּמַאי – לֹא יִשְׁלַח לַחֲבֵרוֹ דְּמַאי, רַבִּי יוֹסֵי מַתִּיר בַּוַּדַּאי, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֲנוּ: ד. הַמּוֹלִיךְ חִטִּים לְטוֹחֵן כּוּתִי אוֹ לְטוֹחֵן עַם־הָאָרֶץ, בְּחֻזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת וְלַשְּׁבִיעִית. לְטוֹחֵן נָכְרִי – דְּמַאי. הַמַּפְקִיד פֵּרוֹתָיו אֵצֶל הַכּוּתִי אוֹ אֵצֶל עַם־הָאָרֶץ – בְּחֻזְקָתָן לַמַּעֲשְׂרוֹת

וְלַשְּׁבִיעִית. אֲצֶל הַנָּכְרִי - כְּפֵרוֹתָיו. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: דְּמַאי: ה. הַנּוֹתֵן לְפָנְדָּקִית - מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה, מִפְּנֵי שֶׁחֲשׁוּדָה לְחַלֵּף. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: אֵין אָנוּ אַחֲרָאִין לָרַמָּאִין! אֵינוֹ מְעַשֵּׂר, אֶלָּא מַה שֶּׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה בִּלְבָד: ו. הַנּוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ - מְעַשֵּׂר אֶת שֶׁהוּא נוֹתֵן לָהּ, וְאֶת שֶׁהוּא נוֹטֵל מִמֶּנָּה, מִפְּנֵי שֶׁהִיא חֲשׁוּדָה לְחַלֵּף אֶת הַמִּתְקַלְקֵל. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: רוֹצָה הִיא בְּתַקָּנַת בִּתָּהּ, וּבוֹשָׁה מֵחֲתָנָהּ. מוֹדָה רַבִּי יְהוּדָה בְּנוֹתֵן לַחֲמוֹתוֹ שְׁבִיעִית, שֶׁאֵינָהּ חֲשׁוּדָה לְהַחֲלִיף, לְהַאֲכִיל אֶת בִּתָּהּ שְׁבִיעִית:

דְּמַאי פֶּרֶק ד

פֶּרֶק ד. הַלּוֹקֵחַ פֵּרוֹת מִמִּי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת, וְשָׁכַח לְעַשְּׂרָן, וְשׁוּאֲלוֹ בְּשַׁבָּת - יֹאכַל עַל־פִּיו. חָשְׁכָה מוֹצָאֵי־שַׁבָּת - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. לֹא מְצָאוֹ, אָמַר לוֹ אֶחָד שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת: 'מְעֻשָּׂרִין הֵן' - אוֹכֵל עַל־פִּיו. חָשְׁכָה מוֹצָאֵי־שַׁבָּת - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר. תְּרוּמַת־מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי שֶׁחָזְרָה לִמְקוֹמָהּ, רַבִּי שִׁמְעוֹן שִׁזּוּרִי אוֹמֵר: אַף בְּחֹל שׁוֹאֲלוֹ וְאוֹכְלוֹ עַל־פִּיו: ב. הַמַּדִּיר אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֹּאכַל אֶצְלוֹ, וְהוּא אֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת - אוֹכֵל עִמּוֹ בַּשַּׁבָּת הָרִאשׁוֹנָה, וְאַף־עַל־פִּי שֶׁאֵינוֹ מַאֲמִינוֹ עַל הַמַּעַשְׂרוֹת, וּבִלְבַד שֶׁיֹּאמַר לוֹ: 'מְעֻשָּׂרִין הֵן'. וּבְשַׁבָּת שְׁנִיָּה, אַף־עַל־פִּי שֶׁנָּדַר מִמֶּנּוּ הֲנָיָה - לֹא יֹאכַל עַד שֶׁיְּעַשֵּׂר: ג. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אֵין אָדָם צָרִיךְ לִקְרוֹת שֵׁם לְמַעֲשַׂר־עָנִי שֶׁל דְּמַאי וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: קוֹרֵא שֵׁם וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְהַפְרִישׁ: ד. מִי שֶׁקָּרָא שֵׁם לִתְרוּמַת־מַעֲשֵׂר שֶׁל דְּמַאי, וּלְמַעֲשַׂר־עָנִי שֶׁל וַדַּאי - לֹא יִטְלֹם בְּשַׁבָּת. וְאִם הָיָה כֹּהֵן אוֹ עָנִי לְמוּדִים לֶאֱכֹל אֶצְלוֹ - יָבוֹאוּ וְיֹאכְלוּ, וּבִלְבַד שֶׁיּוֹדִיעֵם: ה. הָאוֹמֵר לְמִי שֶׁאֵינוֹ נֶאֱמָן עַל הַמַּעַשְׂרוֹת: 'קַח לִי מִמִּי שֶׁהוּא נֶאֱמָן וּמִמִּי שֶׁהוּא מְעֻשָּׂר' - אֵינוֹ נֶאֱמָן. 'מֵאִישׁ פְּלוֹנִי' - הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, וְאָמַר לוֹ: 'לֹא מְצָאתִיו וְלָקַחְתִּי לָךְ מֵאַחֵר שֶׁהוּא נֶאֱמָן' - אֵינוֹ נֶאֱמָן: ו. הַנִּכְנָס לָעִיר וְאֵינוֹ מַכִּיר אָדָם שָׁם, אָמַר: 'מִי כָּאן נֶאֱמָן', 'מִי כָּאן מְעֻשָּׂר'. אָמַר לוֹ אֶחָד: 'אֲנִי' - אֵינוֹ נֶאֱמָן, אָמַר לוֹ: 'אִישׁ פְּלוֹנִי נֶאֱמָן' - הֲרֵי זֶה נֶאֱמָן. הָלַךְ לִקַּח מִמֶּנּוּ, אָמַר לוֹ: 'מִי כָּאן מוֹכֵר יָשָׁן'. אָמַר לוֹ: 'מִי שֶׁשְּׁלָחַךְ אֶצְלִי', אַף־עַל־פִּי שֶׁהֵן כְּגוֹמְלִין זֶה אֶת זֶה - הֲרֵי אֵלּוּ נֶאֱמָנִין: ז. הַחַמָּרִים שֶׁנִּכְנְסוּ לָעִיר, אָמַר אֶחָד: 'שֶׁלִּי חָדָשׁ וְשֶׁל חֲבֵרַי יָשָׁן', 'שֶׁלִּי אֵינוֹ מְתֻקָּן וְשֶׁל חֲבֵרַי מְתֻקָּן' - אֵינָן נֶאֱמָנִין. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: נֶאֱמָנִין:

לְמֶעְבַּד גַּבֵּי בְּנֵי נְשָׁא לְאִנּוּן זַכָּאִין עִלָּאִין דַּחֲלֵי חֵטְאָה דְּמִשְׁתַּדְּלֵי בְּאוֹרַיְתָא כַּד עָאלִין לְהַהוּא עָלְמָא. טוּבְךָ לָא כְתִיב אֶלָּא רַב טוּבְךָ. וּמָאן אִיהוּ (שם קמה) זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ. וְדָא אִיהוּ עִנּוּגָא דְּחַיִּין דְּנָגְדִין מֵעָלְמָא דְּאָתֵי לְגַבֵּי חַי עָלְמִין דְּאִיהוּ זֵכֶר רַב טוּבְךָ. וַדַּאי אִיהוּ (ישעיה ס"ג) וְרַב טוּב לְבֵית יִשְׂרָאֵל וגו'. תּוּ מָה רַב טוּבְךָ, הָכָא אַגְלִיף רָזָא דְּחָכְמְתָא וְכָל רָזִין אִתְכְּלִילוּ הָכָא, מ"ה, כְּמָה דְּאִתְמַר. רַב דָּא אִילָנָא ר"ב וְתַקִּיף. בְּגִין דְּאִית אִילָנָא אָחְרָא זוּטָא מִנֵּיהּ, וְדָא הוּא רַב וְאָעִיל לֵיהּ בְּרוּם רְקִיעִין. טוּב"ךָ דָּא אוֹר דְּאִתְבְּרִי בְּיוֹמָא קַדְמָאָה. אֲשֶׁר צָפַנְתָּ לִירֵאֶיךָ בְּגִין דְּגָנִיז לֵיהּ לְצַדִּיקַיָּא בְּהַהוּא עָלְמָא. פָּעַלְתָּ דָּא גַּן עֵדֶן עִלָּאָה. דִּכְתִיב (שמות טו) מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יי', וְדָא הוּא פָּעַלְתָּ לַחוֹסִים בָּךְ. (בראשית מז ע"ב) נֶגֶד בְּנֵי אָדָם דָּא גַּן עֵדֶן דִּלְתַתָּא דְּכָל צַדִּיקַיָּא תַּמָּן קָיְימֵי בְּרוּחָא דְּאִתְלַבַּשׁ בִּלְבוּשׁ יְקָר כְּגַוְנָא וְדִיוּקְנָא דְּהַאי עָלְמָא. וְדָא אִיהוּ נֶגֶד בְּנֵי אָדָם. בְּהַהוּא דְּיוּקְנָא דִּבְנֵי אָדָם דְּהַאי עָלְמָא. וְקָיְימֵי תַּמָּן וּפָרְחֵי בַּאֲוִירָא וְסָלְקֵי לְגוֹ מְתִיבְתָּא דְּרָקִיעָא בְּהַהוּא גַּן עֵדֶן דִּלְעֵילָּא. וּפָרְחֵי וְאִסְתַּחְיָין בְּטַלֵּי נַהֲרֵי אֲפַרְסְמוֹנָא דַּכְיָא וְנַחֲתֵי וְשָׁרָאן לְתַתָּא. וּלְזִמְנִין אִתְחֲזוֹן נֶגֶד בְּנֵי אָדָם לְמֶעְבַּד לוֹן נִסִּין כְּמַלְאָכִין עִלָּאִין, כְּגַוְנָא דַּחֲזִינָא הַשְׁתָּא נְהִירוּ דְּבוֹצִינָא עִלָּאָה וְלָא זָכֵינָא לְאִסְתַּכָּלָא וּלְמִנְדַּע רָזִין דְּחָכְמְתָא יַתִּיר. פָּתַח רַבִּי אַבָּא וַאֲמַר (שופטים יג) וַיֹּאמֶר מָנוֹחַ אֶל אִשְׁתּוֹ מוֹת נָמוּת כִּי אֱלֹהִים רָאִינוּ, אַף עַל גַּב דְּמָנוֹחַ לָא הֲוָה יָדַע מַאי עֲבִידְתֵּיהּ, אֲמַר הוֹאִיל וּכְתִיב (שמות לג) כִּי לֹא יִרְאַנִי הָאָדָם וָחָי, וַדַּאי אֲנַן חֲזֵינָן וּבְגִין כָּךְ מוֹת נָמוּת. וַאֲנַן חָמֵינָן

וְזָכִינָן לְנְהוֹרָא דָא דַּהֲוָה אָזֵיל בַּהֲדָן וְנִתְקַיֵּים בְּעָלְמָא.
דְּהָא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא שַׁדְּרִיהּ לְגַבָּן לְאוֹדְעָא לָן רָזִין
דְּחָכְמְתָא דְּגָלֵי, זַכָּאָה חוּלָקָנָא. אֲזָלוּ, מְטוֹ לְחַד טוּרָא
וַהֲוָה נָטֵי שְׁמְשָׁא. שָׁרוֹ עַנְפִין דְּאִילָנָא דְּטוּרָא לַאֲקָשָׁא
דָּא בְּדָא וְאָמְרֵי שִׁירָתָא. עַד דַּהֲווֹ אָזְלֵי שְׁמָעוּ חַד קָלָא
תַּקִּיפָא דַּהֲוָה אָמַר בְּנֵי אֱלָהִין קַדִּישִׁין אִנּוּן דְּאִתְבַּדְּרוּ בֵּינֵי
חַיָּיא דְּהַאי עָלְמָא אִנּוּן בּוֹצִינֵי בְּנֵי מְתִיבְתָּא אִתְכַּנְּשׁוּ
לְדוּכְתַּייהוּ לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא בְּמָאֲרֵיכוֹן בְּאוֹרַיְתָא. דְּחִילוּ אִלֵּין
וְקָאֵימוּ בְּדוּכְתַּייהוּ וְיָתְבֵי. אַדְּהָכֵי נָפֵיק קָלָא כְּמִלְקַדְּמִין
וַאֲמַר טְנָרִין תַּקִּיפִין פַּטִּישִׁין רָמְאִין הָא מָארֵי דְּגָוונִין
מְרַקְמָא בְּצִיּוּרִין קָאִים עַל אִצְטְוָונָא, עוּלוּ וְאִתְכַּנְּשׁוּ.
בְּהַהִיא שַׁעֲתָא שְׁמָעוּ קָל עַנְפֵי דְּאִילָנִין רַב וְתַקִּיף וַהֲווֹ
אָמְרֵי (תהלים כט) קוֹל יי׳ שׁוֹבֵר אֲרָזִים. נְפָלוּ עַל אַנְפֵּיהוּ רַבִּי
אֶלְעָזָר וְרַבִּי אַבָּא וּדְחִילוּ סַגְיָא נְפַל עֲלַיְהוּ, קָאמוּ בְּבֶהֱילוּ
וַאֲזָלוּ וְלָא שְׁמָעוּ מִידֵי. נָפְקוּ מִן טוּרָא וְאָזְלוּ. כַּד מְטוֹ
לְבֵי רַבִּי יוֹסֵי בְּרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן לָקוֹנְיָא חֲמוֹ לְרַבִּי שִׁמְעוֹן
בֶּן יוֹחָאי תַּמָּן. חָדוּ [דף ז ע"ב] (חֲדֵי) חַדָּא, רַבִּי שִׁמְעוֹן
אֲמַר לוֹן וַדַּאי אָרְחָא דְּנָסִין וְאָתִין עִלָּאִין קָא עֲבַרְתּוּן,
דַּאֲנָא דָּמִיכְנָא הַשְׁתָּא וְחָמֵינָא לְכוֹ וּלְבָנָיהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע
דְּקָא מְשַׁדַּר לְכוֹ תְּרֵין עִטְרִין עַל יְדָא דְּחַד סָבָא לְאַעֲטָרָא
לְכוֹ. וַדַּאי בְּאָרְחָא דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הֲוָה. תּוּ
דַּחֲמֵינָא אַנְפַּייכוּ מְשַׁנְיָין. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי יָאוֹת אֲמַרְתּוּן
דְּחָכָם עָדִיף מִנָּבִיא. אַתָּא רַבִּי אֶלְעָזָר וְשַׁוִּי רֵישֵׁי בֵּין
בִּרְכּוֹי דַּאֲבוֹי וְסָח [לֵיהּ] עוֹבָדָא. דְּחֵיל רַבִּי שִׁמְעוֹן וּבְכָה
אֲמַר (חבקוק ג) יי׳ שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי. הַאי קְרָא חֲבַקּוּק
אֲמָרוֹ בְּשַׁעֲתָא דַּחֲמָא מִיתָתֵיהּ וְאִתְקַיֵּים עַל יְדָא דְּאֱלִישָׁע.

אַמַּאי אִקְּרֵי חֲבַקּוּק. בְּגִין דִּכְתִיב (מלכים ב ד) לַמּוֹעֵד הַזֶּה כָּעֵת חַיָּה אַתְּ חוֹבֶקֶת בֵּן. וְדָא בְּרָה דְּשׁוּנַמִּית הֲוָה. וּתְרֵין (בשלח מ"ה ע"א) חִבּוּקִין הֲווֹ, חַד דְּאֵימֵיהּ וְחַד דֶּאֱלִישָׁע. דִּכְתִיב (שם) וַיָּשֶׂם פִּיו עַל פִּיו. אַשְׁכַּחְנָא בְּסִפְרָא דִּשְׁלֹמֹה מַלְכָּא, שְׁמָא גְּלִיפָא דְּשַׁבְעִין וּתְרֵין שְׁמָהָן אַגְלִיף עֲלוֹי בְּתֵבִין. בְּגִין דְּאַתְוָון דְּאַלְפָא בֵּיתָא דְּאַגְלִיף בֵּהּ אֲבוֹי בְּקַדְמֵיתָא כַּד מִית פָּרְחוּ מִנֵּיהּ. וְהַשְׁתָּא דֶּאֱלִישָׁע חָבַק לֵיהּ אַגְלִיף בֵּהּ כָּל אִנּוּן (שם נ"א ע"ב) אַתְוָון דְּשַׁבְעִין וּתְרֵין שְׁמָהָן. וְאַתְוָון דְּאִילֵּין שַׁבְעִין וּתְרֵין שְׁמָהָן גְּלִיפָן אִנּוּן מָאתָן וְשִׁיתְּסַר אַתְוָון. וְכֻלְּהוֹ אַתְוָון אַגְלִיף בְּרוּחֵיהּ (נ"א בְּדִיבּוּרָא) אֱלִישָׁע, בְּגִין לְקַיְּמָא לֵיהּ בְּאַתְוָון דְּשַׁבְעִין וּתְרֵין שְׁמָהָן. וּקְרָא לֵיהּ חֲבַקּוּק. שְׁמָא דְּאַשְׁלֵים לְכָל סִטְרִין. אַשְׁלֵים לַחֲבוּקִין כְּדְאִתְּמַר. וְאַשְׁלֵים לְרָזָא דִּמְאָתָן וְשִׁיתְּסַר (פקודי רמ"ו ע"ב) אַתְוָון דִּשְׁמָא קַדִּישָׁא. בְּתֵבִין אִתְקַיָּים לְאַהֲדָרָא רוּחֵיהּ, וּבְאַתְוָון אִתְקַיָּים כָּל גּוּפֵיהּ עַל קְיוּמֵיהּ. וְעַל דָּא אִקְּרֵי חֲבַקּוּק. וְאִיהוּ אָמַר (חבקוק ג) יי׳ שָׁמַעְתִּי שִׁמְעֲךָ יָרֵאתִי, שְׁמַעְנָא מַה דַּהֲוָה לִי דְּאַטְעֵימְנָא מֵהַהוּא עָלְמָא וְדָחֵילְנָא. שְׁרָא לְמִתְבַּע רַחֲמִין עַל נַפְשֵׁיהּ וַאֲמַר (נשא קל"ח ע"ב) ה׳ פָּעָלְךָ חַיֵּהוּ בְּקֶרֶב שָׁנִים יְהוֹן חַיֵּיהוּ. כְּמוֹ חַיָּיו. וְכָל מָאן דְּאִתְקַשַּׁר בְּאִנּוּן שָׁנִים קַדְמוֹנִיּוֹת חַיִּין אִתְקַשְּׁרוּ בֵּהּ. בְּקֶרֶב שָׁנִים תּוֹדִיעַ לְהַהוּא דַּרְגָּא דִּלְיֹת בָּהּ חַיִּין כְּלָל. בְּכָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר אוֹף אֲנָא מִמַּה דִּשְׁמַעְנָא דָּחֵילְנָא לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. זְקִיף יְדוֹי עַל רֵישֵׁיהּ וַאֲמַר וּמַה רַב הַמְנוּנָא סָבָא נְהִירוּ דְּאוֹרַיְתָא זְכִיתוּן אַתּוּן לְמֶחֱמֵי אַפִּין בְּאַפִּין וְלָא זָכֵינָא בֵּהּ. נָפַל עַל אַנְפּוֹי וַחֲמָא לֵיהּ מְעַקֵּר טוּרִין מַנְהִיר שְׁרָגִין בְּהֵיכְלָא דְּמַלְכָּא

מְשִׁיחָא. אֲמַר לֵיהּ רַבִּי בְּהַהוּא עָלְמָא (א) תְּהוֹן שְׁבָבִין מָארֵי אוּלְפְּנִין קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. מֵהַהוּא יוֹמָא הֲוָה קָרֵי לְרַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וּלְרַבִּי אַבָּא (ט' א') פְּנִי"אֵל כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (בראשית לב) כִּי רָאִיתִי אֱלֹהִים פָּנִים אֶל פָּנִים.

בְּרֵאשִׁית, רַבִּי חִיָּיא פָּתַח (תהלים קיא) רֵאשִׁית (י"א ב') חָכְמָה יִרְאַת יי' שֵׂכֶל טוֹב לְכָל עוֹשֵׂיהֶם תְּהִלָּתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד. רֵאשִׁית חָכְמָה, הַאי קְרָא הָכִי מִבָּעֵי לֵיהּ, סוֹף חָכְמָה יִרְאַת ה', בְּגִין דְּיִרְאַת ה' סוֹף חָכְמָה אִיהִי. (נ"א אֶלָּא אִיהִי רֵאשִׁית) לְעָאלָא לְגוֹ דַּרְגָּא דְּחָכְמְתָא עִלָּאָה הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שם קיח) פִּתְחוּ לִי שַׁעֲרֵי צֶדֶק. זֶה הַשַּׁעַר לַה' וַדַּאי, דְּאִי לָא יֵיעוֹל בְּהַאי תַּרְעָא לָא יֵיעוֹל לְעָלְמִין. לְמַלְכָּא עִלָּאָה דְּאִיהוּ עִלָּאָה וְטָמִיר וְגָנִיז וַעֲבִיד לֵיהּ תַּרְעִין אִלֵּין עַל אִלֵּין וּלְסוֹף כָּל תַּרְעִין עֲבַד תַּרְעָא חַד בְּכַמָּה מַנְעוּלִין בְּכַמָּה פְּתְחִין בְּכַמָּה הֵיכָלִין אִלֵּין עַל אִלֵּין. אֲמַר כָּל מָאן דְּבָעֵי לְמֵיעַל לְגַבָּאי תַּרְעָא דָּא יְהֵא קַדְמָאָה לְגַבָּאי, מָאן דְּיֵיעוֹל בְּהַאי תַּרְעָא יֵעוֹל. אוֹף הָכֵי תַּרְעָא קַדְמָאָה לְחָכְמָה עִלָּאָה יִרְאַת ה' אִיהִי. וְדָא אִיהִי רֵאשִׁית, תְּרִין אִנּוּן דְּמִתְחַבְּרִין כַּחֲדָא, וְאִנּוּן תְּרִין נְקוּדִין, חַד גְּנִיזָא וּטְמִירָא וְחַד קַיְימָא בְּאִתְגַּלְיָא. וּבְגִין דְּלֵית לְהוֹ פְּרוּדָא אִקְרוֹן רֵאשִׁית. חַד וְלָא תְּרִין. מָאן דְּנָטִיל הַאי נָטִיל הַאי. וְכוֹלָּא חַד דְּהָא הוּא (שְׁמֵיהּ) וּשְׁמֵיהּ חַד דִּכְתִיב (שם פג) וְיֵדְעוּ כִּי אַתָּה שִׁמְךָ יי' לְבַדֶּךָ. אַמַּאי אִקְרֵי יִרְאַת ה', בְּגִין דְּאִיהוּ אִילָנָא דְּטוֹב וְרָע, זָכֵי בַּר נָשׁ הָא טוֹב וְאִי לָא זָכֵי הָא רָע. [דף ח ע"א] וְעַל דָּא שָׁרֵי בְּהַאי אַתַּר יִרְאָה. וְדָא תַּרְעָא לְעָאלָא לְכָל טוּבָא דְּעָלְמָא. שֵׂכֶל טוֹב

אִלֵּין תְּרֵין תַּרְעִין דְּאִנּוּן כַּחֲדָא. רַבִּי יוֹסֵי אָמַר שֶׁכֻּל טוֹב
דָּא אִילָנָא דְּחַיֵּי דְּאִיהוּ שֶׁכֻּל טוֹב בִּלָּא רָע כְּלָל. וְעַל
דְּלָא שַׁרְיָא בֵּהּ רָע אִיהוּ שֶׁכֻּל טוֹב בִּלָּא רָע. לְכָל
עוֹשֵׂיהֶם, אִלֵּין חַסְדֵי דָּוִד (ויחי רי"ט ע"א) הַנֶּאֱמָנִים תַּמְכִין
אוֹרַיְתָא. וְאִנּוּן דְּתָמְכִין אוֹרַיְתָא כְּבִיכוֹל אִנּוּן עָבְדִין. כָּל
אִנּוּן דְּלָעָאן בְּאוֹרַיְתָא לֵית בְּהוּ עֲשִׂיָּה בְּעוֹד דְּלָעָאן בָּהּ.
אִנּוּן דְּתָמְכִין לוֹן אִית בְּהוּ עֲשִׂיָּה. וּבְחֵילָא דָּא כְּתִיב
תְּהִלָּתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד וְקַיֵּימָא כְּוָרְסְיָיא עַל קְיוּמֵיהּ כְּדְקָא
יָאוֹת. רַבִּי שִׁמְעוֹן הֲוָה יָתִיב וְלָעֵי בְּאוֹרַיְתָא בְּלֵילְיָא (אמור
צ"ח א') דְּכַלָּה אִתְחַבְּרַת בְּבַעֲלָהּ. דְּתָנִינָן כָּל אִנּוּן חַבְרַיָּא
דִּבְנֵי הֵיכְלָא דְּכַלָּה אִצְטְרִיכוּ בְּהַהִיא לֵילְיָא דְּכַלָּה אִזְדַּמְנַת
לְמֶהֱוֵי לְיוֹמָא אָחֳרָא גּוֹ חוּפָּה בְּבַעֲלָהּ לְמֶהֱוֵי עִמָּהּ כָּל
הַהוּא לֵילְיָא, וּלְמֶחֱדֵי עִמָּהּ בְּתִקוּנָהָא דְּאִיהִי אִתְתַּקָּנַת
לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא מִתּוֹרָה לִנְבִיאִים וּמִנְבִיאִים לִכְתוּבִים
וּבְמִדְרָשׁוֹת דְּקִרָאֵי וּבְרָזֵי דְּחָכְמְתָא. בְּגִין דְּאִלֵּין אִנּוּן
תִּיקוּנִין דִּילָהּ וְתַכְשִׁיטָהָא. וְאִיהִי וְעוֹלְמָתָהָא עָאלַת
וְקַיְּימַת עַל רֵישֵׁיהוֹן וְאִתְתַּקָּנַת בְּהוּ וְחָדַת בְּהוּ כָּל הַהוּא
לֵילְיָא. וּלְיוֹמָא אָחֳרָא לָא עָאלַת לַחוּפָּה אֶלָּא בַּהֲדַיְיהוּ.
וְאִלֵּין אִקְרוֹן בְּנֵי חוּפָּתָא. וְכֵיוָן דְּעָאלַת לְחוּפָּתָא קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שָׁאֵיל עֲלַיְיהוּ וּמְבָרֵךְ לוֹן וּמְעַטַּר לוֹן בְּעִטָּרָהָא
דְּכַלָּה. זַכָּאָה חוּלָקְהוֹן. וַהֲוָה רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכָלְהוֹ חַבְרַיָּיא
מְרַנְּנִין בְּרִנָּה דְּאוֹרַיְתָא וּמְחַדְּשָׁן מִלִּין דְּאוֹרַיְתָא כָּל חַד
וְחַד מִנַּיְיהוּ. וַהֲוָה חָדֵי רַבִּי שִׁמְעוֹן וְכָל שְׁאָר חַבְרַיָּיא.
אֲמַר לוֹן רַבִּי שִׁמְעוֹן בָּנַי זַכָּאָה חוּלָקְכוֹן בְּגִין דִּלְמָחָר
לָא תֵּיעוֹל כַּלָּה לַחוּפָּה אֶלָּא בַּהֲדַיְיכוּ. בְּגִין דִּכְלָהוֹ
דְּמִתַּקְנִין תִּקוּנָהָא בְּהַאי לֵילְיָא וְחָדָאן בָּהּ כֻּלְּהוֹ יְהוֹן

רְשִׁימִין וּכְתִיבִין בְּסִפְרָא דְּדִכְרָנְיָא וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְבָרֵךְ לוֹן בְּשַׁבְעִין בִּרְכָאן וְעִטְרִין דְּעָלְמָא עִלָּאָה. פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר (תהלים יט) (תרומה קל"ו ב') הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וגו' קְרָא דָּא הָא אוּקִימְנָא לֵיהּ. אֲבָל בְּזִמְנָא דָּא דְּכַלָּה אִתְעָרָא לְמֵיעַל לַחוּפָּה בְּיוֹמָא דְּמָחָר אִתְתַּקָּנַת וְאִתְנְהִירַת בְּקִישׁוּטָהָא בַּהֲדֵי חַבְרַיָּיא דְּחַדָּאן עִמָּהּ כָּל הַהִיא לֵילְיָא וְאִיהִי חֲדַאת עִמְּהוֹן. וּבְיוֹמָא דְּמָחָר כַּמָּה אוּכְלוּסִין [כַּמָּה] חַיָּילִין וּמַשְׁרְיָין מִתְכַּנְּשִׁין בַּהֲדָהּ. וְאִיהִי וְכָלְהוּ מְחַכָּאן לְכָל חַד וְחַד דְּתִקְינוּ לָהּ בְּהַאי לֵילְיָא. כֵּיוָן דְּמִתְחַבְּרָן כַּחֲדָא וְאִיהִי חָמַאת לְבַעְלָהּ מַה כְּתִיב הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל. הַשָּׁמַיִם דָּא חָתָן דְּעָאל לַחוּפָּה. מְסַפְּרִים, מְנַהֲרִין כְּזוֹהֲרָא דְּסַפִּיר, דְּנָהִיר וְזָהִיר מִסְּיָיפֵי עָלְמָא וְעַד סְיָיפֵי עָלְמָא. כְּבוֹד אֵל, דָּא כְּבוֹד כַּלָּה דְּאִקְרֵי אֵל, דִּכְתִיב (תהלים ז) אֵל זוֹעֵם בְּכָל יוֹם. בְּכָל יוֹמֵי שַׁתָּא אִקְרֵי אֵל, וְהַשְׁתָּא דְּהָא עָאלַת לַחוּפָּה אִקְרֵי כָּבוֹד, וְאִקְרֵי אֵל. יְקָר עַל יְקָר. נְהִירוּ עַל נְהִירוּ. וְשָׁלְטָנוּ עַל שָׁלְטָנוּ. כְּדֵין בְּהַהִיא שַׁעֲתָא דְּשָׁמַיִם עָאל לַחוּפָּה וְאָתֵי וְנָהִיר לָהּ, כָּל אִנּוּן חַבְרַיָּיא דְּאַתְקִינוּ לָהּ כָּלְהוּ אִתְפָּרְשֵׁי בִּשְׁמָהָן תַּמָּן הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (שם יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ. מַעֲשֵׂה יָדָיו, אִלֵּין אִנּוּן מָארֵי קַיָּימָא דִּבְרִית בַּהֲדֵי כַּלָּה, וְאִנּוּן מָארֵי קַיָּימָא דִּבְרִית אִקְרוֹן מַעֲשֵׂה יָדָיו, כְּמָא דְּאַתְּ אָמַר (שם צ) וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנְנֵהוּ דָּא בְּרִית קַיָּימָא דַּחֲתִים בְּבִשְׂרָא דְּבַר נָשׁ. רַב הַמְנוּנָא סָבָא אָמַר הָכִי (קהלת ה) אַל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לַחֲטִיא אֶת בְּשָׂרֶךָ, דְּלָא יְהֵיב בַּר נָשׁ פּוּמֵיהּ לְמֵיתֵי לְהַרְהוּרָא בִּישָׁא, וְיֵהֵא גָּרִים לְמֶחֱטֵי לְהַהִיא בִּשַּׂר קוּדֶשׁ דַּחֲתִים בֵּהּ בְּרִית קַדִּישָׁא. דְּאִילּוּ עָבֵד כֵּן

מָשְׁכִין לֵיהּ לַגֵּיהִנֹּם. וְהַהוּא דְּמְמוּנֶה עַל גֵּיהִנֹּם דּוּמ"ה שְׁמֵיהּ. וְכַמָּה רְבוֹא דְּמַלְאֲכֵי חַבָּלָה בַּהֲדֵיהּ. וְקָאִים עַל פֻּתְחָא דְּגֵיהִנֹּם, וְכָל אִנּוּן דְּנָטְרוּ בְּרִית קַדִּישָׁא בְּהַאי עָלְמָא, לֵית לֵיהּ רְשׁוּ לְמִקְרַב בְּהוּ. דָּוִד מַלְכָּא בְּשַׁעְתָּא דְּאֵירַע לֵיהּ הַהוּא עוֹבָדָא דְּחֵיל. בְּהַהִיא שַׁעְתָּא סָלִיק דּוּמ"ה קַמֵּי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וַאֲמַר לֵיהּ מָארֵי דְּעָלְמָא [דף ח ע"ב] כְּתִיב בַּתּוֹרָה (ויקרא כ) וְאִישׁ אֲשֶׁר יִנְאַף אֶת אֵשֶׁת אִישׁ. וּכְתִיב (שם י"ח) וְאֶל אֵשֶׁת עֲמִיתְךָ וגו'. דָּוִד דְּקַלְקֵל בְּרִית בְּעֶרְוָה מַהוּ. אֲמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דָּוִד זַכָּאָה הוּא, וּבְרִית קַדִּישָׁא עַל תְּקוּנֵיהּ קַיְימָא, דְּהָא גְּלֵי קָדָמַי דְּאִזְדַּמְּנַת לֵיהּ בַּת שֶׁבַע מִיּוֹמָא דְּאִתְבְּרִי עָלְמָא. אֲמַר לֵיהּ אִי קַמָּךְ גָּלֵי קַמֵּיהּ לָא גָּלֵי. אֲמַר לֵיהּ וְתוּ בְּהֶתֵּירָא הֲוָה מַה דַּהֲוָה. דְּהָא כָּל אִנּוּן דְּעָאלוּ לְקָרְבָּא לָא עָאל חַד מִנַּיְהוּ עַד דְּאַפְטַר בְּגֵט לְאִנְתְּתֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ אִי הָכֵי הֲוָה לֵיהּ לְאוּרְכָא תְּלַת יַרְחֵי וְלָא אוּרִיךְ. אֲמַר לֵיהּ בְּמַאי אוֹקִים מִלָּה בַּאֲתַר דְּחַיְישִׁינַן דְּהִיא מְעוּבֶּרֶת, וְגָלֵי קָדָמַי דְּאוּרְיָה לָא קָרִיב בָּהּ לְעָלְמִין דְּהָא שְׁמֵי חָתִים בְּגַוֵּיהּ לְסַהֲדוּתָא. כְּתִיב אוּרְיָה וּכְתִיב אוּרִיָּהוּ שְׁמֵי חָתִים בַּהֲדֵייהוּ דְּלָא שְׁמֵשׁ בָּהּ לְעָלְמִין. אֲמַר לֵיהּ מָארֵי דְּעָלְמָא הָא מָה דַּאֲמָרִית אִי קַמָּךְ גָּלֵי דְּלָא שְׁכִיב בַּהֲדָהּ אוּרְיָה קַמֵּיהּ מִי גָּלֵי, הֲוָה לֵיהּ לְאוּרְכָא לָהּ תְּלַת יַרְחֵי. וְתוּ אִי יָדַע דְּלָא שְׁכִיב בַּהֲדָהּ לְעָלְמִין אַמַּאי שָׁדַר לָהּ דָּוִד וּפְקִיד עֲלֵיהּ לְשַׁמָּשָׁא בְּאִנְתְּתֵיהּ דִּכְתִיב (שמואל ב יא) רֵד לְבֵיתְךָ וּרְחַץ רַגְלֶיךָ. אֲמַר לֵיהּ וַדַּאי לָא יָדַע, אֲבָל יַתִּיר מִתְּלַת יַרְחֵי אוֹרִיךְ דְּהָא אַרְבַּע יַרְחֵי הֲווֹ. דְּהָכִי תָּנִינָן בַּחֲמִשָּׁה וְעֶשְׂרִים דְּנִיסָן אַעֲבַר דָּוִד כָּרוֹזָא בְּכָל יִשְׂרָאֵל, וַהֲווֹ עִם יוֹאָב

בְּשִׁבְעָה יוֹמִין דְּסִיוָן וַאֲזָלוּ וַחֲבָלוּ אַרְעָא דִּבְנֵי עַמּוֹן. סִיוָן וְתַמּוּז וְאָב וֶאֱלוּל אִשְׁתָּהוּ שָׁם. וּבְאַרְבָּעָה וְעֶשְׂרִים בֶּאֱלוּל הֲוָה מַה דַּהֲוָה מִבַּת שֶׁבַע. וּבְיוֹמָא דְּכִפּוּרֵי מָחַל לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא הַהוּא חוֹבָה. וְאִית דְּאָמְרֵי בְּז׳ בַּאֲדָר אַעֲבַר פָּרוּזָא וְאִתְכַּנָּשׁוּ בַּחֲמֵיסַר דְּאִיָּיר, וּבַחֲמֵיסַר בֶּאֱלוּל הֲוָה מַה דַּהֲוָה מִבַּת שֶׁבַע, וּבְיוֹמָא דְּכִפּוּרָא [דְּכִפּוּרֵי] אִתְבְּשַׁר (שמואל ב יב) גַּם יי׳ הֶעֱבִיר חַטָּאתְךָ לֹא תָמוּת. מַאי לֹא תָמוּת, לֹא תָמוּת בִּידָא דְּדוֹמָה. אֲמַר דּוֹמָה מָארֵי דְּעָלְמָא הָא מִלָּה חֲדָא אִית לִי גַּבֵּהּ דְּאִיהוּ אַפְתַּח פּוּמֵיהּ וַאֲמַר (שם) חַי יי׳ כִּי בֶן מָוֶת הָאִישׁ הָעוֹשֶׂה זֹאת וְאִיהוּ דָּן לְנַפְשֵׁיהּ טְרוּנְיָיא אִית לִי עֲלֵיהּ. אֲמַר לֵיהּ לֵית לָךְ רְשׁוּ דְּהָא אוֹדֵי לְגַבָּאי וַאֲמַר חָטָאתִי לַה׳ וְאַף עַל גַּב דְּלָא חָב. אֲבָל בַּמֶּה דְּחָטָא בְּאוּרִיָּה עוֹנָשָׁא כְּתִבִית עֲלֵיהּ וְקַבֵּל. מִיָּד אַהֲדַר דּוֹמָ״ה לְאַתְרֵיהּ בְּפַחֵי נֶפֶשׁ. וְעַל דָּא אֲמַר דָּוִד (תהלים צד) לוּלֵי (צ״ד א׳) יי׳ עֶזְרָתָה לִי כִּמְעַט שָׁכְנָה דּוֹמָה נַפְשִׁי. לוּלֵי ה׳ עֶזְרָתָה לִי דַּהֲוָה אַפּוֹטְרוֹפָּא דִּילִי. כִּמְעַט שָׁכְנָה וגו׳ מַהוּ כִּמְעַט, כְּחוֹטֵא דַּקִּיק כְּשִׁיעוּרָא דְּאִית בֵּינִי וּבֵין סִטְרָא אָחֳרָא, כְּהַהוּא שְׁעוּרָא הַוַת דְּלָא שָׁכְנָה דּוֹמָה נַפְשִׁי. וּבְגִין כָּךְ בָּעֵי לְאִסְתַּמְרָא בַּר נָשׁ דְּלָא יֵימָא מִלָּה כְּדָוִד. בְּגִין דְּלָא יָכִיל לְמֵימַר לְדוֹמָה (קהלת ה) כִּי שְׁגָגָה הִיא כְּמָה דַּהֲוָה לְדָוִד וְנָצַח לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּדִינָא. לָמָּה יִקְצוֹף הָאֱלֹהִים עַל קוֹלֶךָ עַל הַהוּא קוֹל דְּאִיהוּ אָמַר. וְחָבֵל אֶת מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ דָּא בְּשַׂר קֹדֶשׁ בְּרִית קַדִּישָׁא דְּפָגִים וְאִתְמְשַׁךְ בַּגֵּיהִנֹּם עַל יְדָא דְּדוֹמָה. וּבְגִין כָּךְ (תהלים יט) וּמַעֲשֵׂה יָדָיו מַגִּיד הָרָקִיעַ אִלֵּין אִנּוּן חַבְרַיָּיא דְּאִתְחַבָּרוּ בְּכַלָּה דָּא וּמָארֵי קַיֵּימָא דִּילָהּ. מַגִּיד

וְרָשִׁים כָּל חַד וְחַד. מָאן הָרָקִיעַ. דָּא אִיהוּ (ל"ד א') הָרָקִיעַ דְּבֵיהּ חַמָּה וּלְבָנָה וְכוֹכְבַיָּא וּמַזָּלֵי, וְדָא אִיהוּ סֵפֶר (יתרו דף ע"א) זִכָּרוֹן. אִיהוּ מַגִּיד וְרָשִׁים לְהוֹ וּכְתִיב לְהוֹ לְמֶהֱוֵי בְּנֵי הֵיכָלָא וּלְמֶעְבַּד רְעוּתְהוֹן תְּדִיר. (שם) יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ אוֹמֶר יוֹמָא קַדִּישָׁא מֵאִנּוּן יוֹמִין עִלָּאִין דְּמַלְכָּא מְשַׁבְּחִין לוֹן לְחַבְרַיָּיא וְאָמְרִין הַהִיא מִלָּה דַּאֲמַר כָּל חַד לְחַבְרֵיהּ. יוֹמָא לְיוֹמָא יַבִּיעַ הַהוּא אוֹמֶר וּמְשַׁבַּח לֵיהּ. וְלַיְלָה לְלַיְלָה כָּל דַּרְגָּא דְּאַשְׁלִים (נ"א דְּשַׁלִּיט) בְּלֵילְיָא מְשַׁבַּח דָּא לְדָא הַהוּא דַּעַת דְּכָל חַד (מְחַבְרַיָּיא) [מֵחַבְרַיָּיא], וּבְשְׁלִימוּ (ס"א וּבְרַחֲמוּ) סַגֵּי אִתְעַבִּידוּ לוֹן חַבְרִין וְרַחֲמִין. אֵין אוֹמֶר וְאֵין דְּבָרִים בְּשָׁאר מִילִין דְּעָלְמָא. דְּלָא אִשְׁתְּמַעוּ קַמֵּי מַלְכָּא קַדִּישָׁא וְלָא בָּעֵי לְמִשְׁמַע לוֹן. אֲבָל הָנֵי מִילֵי בְּכָל הָאָרֶץ יָצָא קַוָּם. עַבְדֵי [דף ט ע"א] מְשִׁיחָא אִנּוּן מִלִּין מְדוֹרֵי עִלָּאֵי וּמְדוֹרֵי תַּתָּאֵי (לעיל דף ה' ב'), מֵאִלֵּין אִתְעַבִּידוּ רְקִיעִין וּמֵאִלֵּין אֶרֶץ מֵהַהִיא תּוּשְׁבַּחְתָּא. וְאִי תֵּימָא דְּאִנּוּן מִלִּין בַּאֲתַר חָד. מְשַׁטְטָא בְּעָלְמָא בְּקִצֵּה תֵּבֵל מִלֵּיהֶם. וְכֵיוָן (דְּאִתְעֲבִידָא) [דְּאִתְאֲבִיד] רְקִיעִין מִנְּהוֹן, מָאן שַׁרְיָא בְּהוֹן. הָדַר וַאֲמַר לַשֶּׁמֶשׁ שָׂם אֹהֶל בָּהֶם. הַהוּא שִׁמְשָׁא קַדִּישָׁא שָׁוֵי מְדוֹרֵיהּ וּמִשְׁכָּנֵיהּ בְּהוֹ וְאִתְעַטַּר בְּהוֹ. כֵּיוָן דְּשָׁרֵי בְּאִנּוּן רְקִיעִין וְאִתְעַטַּר בְּהוֹ, כְּדֵין וְהוּא כְּחָתָן יוֹצֵא מֵחֻפָּתוֹ. חָדֵי וְרָהֵיט בְּאִנּוּן רְקִיעִין. נָפַק מִנַּיְהוּ וְעָאל וְרָהֵיט גּוֹ מִגְדְּלָא חָדָא אָחֳרָא בַּאֲתַר אָחֳרָא. מִקְצֵה הַשָּׁמַיִם מוֹצָאוֹ, וַדַּאי מֵעָלְמָא עִלָּאָה נָפִיק וְאַתָּא דְּאִיהוּ (לעיל א' ב') קְצֵה הַשָּׁמַיִם לְעֵילָא. וּתְקוּפָתוֹ, מָאן תְּקוּפָתוֹ, דָּא קְצֵה הַשָּׁמַיִם לְתַתָּא דְּאִיהִי תְּקוּפַת הַשָּׁנָה דְּאִסְתַּחְרָא לְכָל שַׁיְיפִין. וְאִתְקַשְׁרַת מִן הַשָּׁמַיִם עַד רְקִיעָא דָּא. וְאֵין נִסְתָּר מֵחַמָּתוֹ דְּהַהִיא תְּקוּפָה

דָּא וּתְקוּפָה דִּשְׁמְשָׁא דְּאַסְחַר בְּכָל סִטְרָא. וְאֵין נִסְתָּר לֵית דְּאִתְכַּסֵּי מִנֵּיהּ מִכָּל דַּרְגִּין עִלָּאִין דַּהֲווֹ כֻּלְּהוֹ מִסַּחֲרָן וְאַתְיָין לְגַבֵּהּ וְכָל חַד וְחַד לֵית מָאן דְּיִתְכַּסֵּי מִינֵּיהּ. מֵחַמָּתוֹ בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְחַמֵּם וְתָאִיב לְגַבַּייהוּ בְּתִיאוּבְתָּא שְׁלִים. כָּל שִׁבְחָא דָּא וְכָל עִלּוּיָא דָּא בְּגִין אוֹרַיְתָא הוּא דִּכְתִיב (תהלים יט) תּוֹרַת ה' תְּמִימָה. שִׁית זִמְנִין כְּתִיב הָכָא ה', וְשִׁית קְרָאֵי מִן הַשָּׁמַיִם מְסַפְּרִים עַד תּוֹרַת יי' תְּמִימָה וְעַל רָזָא דָּא כְּתִיב בְּרֵאשִׁית הָא שִׁית אַתְוָון. בָּרָא אֱלֹהִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ, הָא שִׁית תִּבִין. קְרָאֵי אַחֲרָנִין לָקְבֵל שִׁית זִמְנִין ה'. שִׁית קְרָאֵי בְּגִין שִׁית אַתְוָון דְּהָכָא. שִׁית שְׁמָהָן בְּגִין שִׁית תִּבִין דְּהָכָא. עַד דַּהֲווֹ יַתְבֵי עָאלוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בְּרֵיהּ וְרַבִּי אַבָּא. אֲמַר לוֹן וַדַּאי אַנְפֵּי שְׁכִינְתָּא אַתְיָין, וְעַל (ז ב) דָּא פְּנֵי"אֵל קָרִינָא לְכוּ, דְּהָא חֲמִיתוּן אַנְפֵּי שְׁכִינְתָּא אַפִּין בְּאַפִּין. וְהַשְׁתָּא דְּקָא יְדַעְתּוּן וְגָלֵי לְכוּ קְרָא דְּוּבְנָיָהוּ בֶּן יְהוֹיָדָע, וַדַּאי דְּמִלָּה דְּעַתִּיקָא קַדִּישָׁא אִיהוּ וּקְרָא דַּאֲבַתְרֵיהּ. וְהַהוּא דְּסָתִים מִכֹּלָּא אֲמָרוּ. וְהַאי קְרָא אִיהוּ בַּאֲתַר אָחֳרָא כְּגַוְנָא דָּא. פָּתַח וַאֲמַר (ד"ה א יא) וְהוּא הִכָּה אֶת הָאִישׁ הַמִּצְרִי אִישׁ מִדָּה חֲמֵשׁ בָּאַמָּה, וְכֹלָּא רָזָא חָדָא אִיהוּ, מַאי מִצְרִי, הַהוּא דְּאִשְׁתְּמוֹדָע, (שמות יא) גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי וגו' רַב וַיַּקִּירָא כְּמָה דְּגַלֵּי הַהוּא סָבָא. וְהַאי קְרָא בְּמִתִּיבְתָּא עִלָּאָה אִתְּמַר. אִישׁ מִדָּה כֹּלָּא חַד. (ש"ב כג) אִישׁ מַרְאֶה וְאִישׁ מִדָּה כֹּלָּא חַד. בְּגִין (לעיל ה' ע"ב) דְּאִיהוּ שַׁבָּת וּתְחוּמָא דִּכְתִיב (במדבר לה) וּמִדּוֹתֶם מִחוּץ לָעִיר, וּכְתִיב (ויקרא יט) לֹא תַעֲשׂוּ עָוֶל בַּמִּשְׁפָּט בַּמִּדָּה. וְעַל דָּא אִישׁ מִדָּה אִיהוּ. וְאִיהוּ מַמָּשׁ אִישׁ מִדָּה אִיהוּ אָרְכֵּיהּ מִסְיֵיפֵי עָלְמָא וְעַד סְיֵיפֵי עָלְמָא.

אָדָם הָרִאשׁוֹן הָכִי הַוָּה. וְאִי תֵּימָא הָא כְּתִיב חָמֵשׁ בָּאַמָּה. אִנּוּן חָמֵשׁ בָּאַמָּה מִסְיְיפֵי עָלְמָא עַד סְיְיפֵי עָלְמָא הַוָּה. (ד"ה א יא) וּבְיַד הַמְצָרִי חֲנִית כְּמָא דְאַתְּ אָמַר כִּמְנוֹר אוֹרְגִים, דָּא מַטֶּה הָאֱלֹהִים דַּהֲוָה בִּידֵיהּ חָקִיק בִּשְׁמָא גְּלִיפָא מְפָרַשׁ בִּנְהִירוּ [כִּנְהִירוּ] דְּצִרוּפֵי אַתְוָון דַּהֲוָה גָּלִיף בְּצַלְאֵל וּמְתִיבְתָּא דִּילֵיהּ דְּאִקְרֵי אוֹרֵג דִּכְתִיב (שמות לה) מִלֵּא אוֹתָם וגו' חָרָשׁ וְחֹשֵׁב וְרוֹקֵם וגו'. וַהֲוּא מַטֶּה הַוָּה נָהִיר שְׁמָא גְּלִיפָא בְּכָל סִטְרִין בִּנְהִירוּ דַּהֲווֹ מְגַלְפִין שְׁמָא מְפָרַשׁ (פקודי ר"ס א') בְּאַרְבְּעִין וְתְרִין גְּוָונֵי. וּקְרָא מִכָּאן וּלְהַלְאָה כְּמָה דַּאֲמַר זַכָּאָה חוּלָקֵיהּ. תִּיבוּ יַקִּרִין תִּיבוּ וְנַחֲדֵשׁ תִּקּוּן דְּכַלָּה בְּהַאי לֵילְיָא. דְּכָל מָאן דְּאִשְׁתַּתַּף בַּהֲדָהּ בְּהַאי לֵילְיָא יְהֵא נָטִיר עֵילָא וְתַתָּא כָּל הַהִיא שַׁתָּא וְיַפִּיק שַׁתָּא בְּשָׁלֵם. עֲלַייְהוּ כְּתִיב (תהלים לד) חוֹנֶה מַלְאַךְ יי' סָבִיב לִירֵאָיו וַיְחַלְּצֵם טַעֲמוּ וּרְאוּ כִּי טוֹב יי':

פָּתַח רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲמַר בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים. הַאי קְרָא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בֵּיהּ. דְּכָל מָאן דַּאֲמַר אִית אֱלָהָא אָחֳרָא אִשְׁתְּצִי מֵעָלְמִין. כְּמָה דְּאִתְּמַר (ירמיה י) כִּדְנָה תֵּמְרוּן לְהוֹם אֱלָהַיָּא דִּי שְׁמַיָּא וְאַרְקָא לָא עֲבַדוּ יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תְּחוֹת שְׁמַיָּא אִלֵּה. בְּגִין דְּלֵית אֱלָהָא אָחֳרָא בַּר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי. וְהַאי [דף ט ע"ב] קְרָא אִיהוּ תַּרְגּוּם בַּר מִמְּלָה דְּסוֹף קְרָא. אִי תֵּימָא בְּגִין דְּמַלְאָכִין קַדִּישִׁין לָא נְזָקְקִין לְתַרְגּוּם (נ"ח ע"ה א') וְלָא אִשְׁתְּמוֹדְעָן בֵּיהּ, מִלָּה דָּא יָאוֹת הִיא לְמֵימַר בְּלִישָׁנָא קַדִּישָׁא בְּגִין דְּיִשְׁמְעוּן מַלְאָכִין קַדִּישִׁין וְיִהוֹן נְזָקְקִין לְאוֹדָאָה עַל דָּא. אֶלָּא וַדַּאי בְּגִין כָּךְ כְּתִיב תַּרְגּוּם דְּלָא נְזָקְקִין בֵּיהּ מַלְאָכִין קַדִּישִׁין

וְלָא יְקַנְאוּן בְּבַר נָשׁ לְאַבְאָשָׁא לֵיהּ, בְּגִין דְּבְהַאי קְרָא בִּכְלָלָא אִנּוּן מַלְאָכִין קַדִּישִׁין, דְּהָא אִנּוּן אֱלֹהִים אִקְרוֹן וּבִכְלָלָא דֵּאֱלֹהִים הֲווֹ, וְאִנּוּן לָא עַבַדוּ שְׁמַיָּא וְאַרְקָא. וְאַרְקָא, וְאַרְעָא מִבָּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא בְּגִין (קכ"ו א') דְּאַרְקָא אִיהִי חָדָא מֵאִנּוּן שְׁבַע אַרְעִין דִּלְתַתָּא. וּבְהַהוּא אֲתַר אִית בְּנֵי בְּנוֹי דְּקַיִן. לְבָתַר דְּאִתְתָּרַךְ מֵעַל אַפֵּי אַרְעָא (כ"ד ב') נָחִית לְתַמָּן וַעֲבִיד תּוֹלָדוֹת וְאִשְׁתַּבַּשׁ תַּמָּן דְּלָא יָדַע כְּלוּם. וְאִיהוּ אַרְעָא כְּפֵילָא דְּאִתְכְּפַל מֵחַשׁוֹכָא וּנְהוֹרָא. וְאִית תַּמָּן תְּרֵין מְמַנָּן שַׁלִּיטִין דִּי שָׁלְטִין דָּא בַּחֲשׁוֹכָא וְדָא בִּנְהוֹרָא. וְתַמָּן קִטְרוּגָא דָּא בְּדָא. וְשַׁעְתָּא דְּנָחִית לְתַמָּן קַיִן, אִשְׁתְּתָפוּ דָּא בְּדָא וְאִשְׁתְּלִימוּ כַּחֲדָא. וְכֹלָּא חֲזֵי דְּאִנּוּן תּוֹלְדוֹת דְּקַיִן. וְעַל דָּא אִנּוּן בִּתְרֵין רֵאשִׁין כִּתְרֵין חֵיוָן, בַּר דְּכַד הַהוּא נְהוֹרָא שָׁלִיט נָצַח דִּילֵיהּ וְנָצַח עַל אָחֳרָא. וְעַל דָּא אִתְכְּלִילוּ דִּי בַּחֲשׁוֹכָא בִּנְהוֹרָא וַהֲווֹ חַד. אִנּוּן תְּרֵין מְמַנָּן עַפְרִירָא וְקַסְטִימוֹן. וְדִיוּקְנָא דִּלְהוֹן כְּדִיוּקְנָא דְּמַלְאָכִין קַדִּישִׁין בְּשִׁית גַּדְפִּין. חַד דְּיוּקְנָא כְּתוֹר"א, וְחַד דְּיוּקְנָא כְּנִשְׁר"א. וְכַד מִתְחַבְּרָן אִתְעַבִּידוּ דְּיוּקְנָא דְּאָדָם. כַּד אִנּוּן בַּחֲשׁוֹכָא מִתְהַפְּכִין לְדְיוּקְנָא דְּנָחָשׁ בִּתְרֵין רֵאשִׁין וְאָזְלִין כְּחִוְיָא וְטָאסִין גּוֹ תְּהוֹמָא וְאִסְתַּחֲיִין בְּיַמָּא רַבָּא. כַּד מָטָאן לְשַׁלְשֶׁלְאָה דְּעַזָּ"א וַעֲזָא"ל מַרְגִּיזִין לוֹן וּמִתְעָרֵי לוֹן. וְאִנּוּן מְדַלְגִּין גּוֹ טוּרֵי חֲשׁוֹכָן וְחָשְׁבֵי דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעֵי לְמִתְבַּע לוֹן דִּינָא. וְאִלֵּין תְּרֵין מְמַנָּן שָׁאטִין בְּיַמָּא רַבָּא וּפָרְחִין מִתַּמָּן וְאָזְלִין בְּלֵילְיָא לְגַבֵּי (י"ט ב' נ"ה ב') נַעֲמָה אִמְהוֹן דְּשֵׁדִין דְּטָעוֹ אֲבַתְרָהָא דָּחֲלִין קַדְמָאִין וְחָשְׁבִין לְמִקְרַב לְגַבָּהּ. וְאִיהִי דְּלֵיגַת שִׁתִּין אַלְפִין פַּרְסִין וְאִתְעַבִּידַת בְּכַמָּה צִיּוּרִין לְגַבֵּי בְּנֵי נָשָׁא בְּגִין דְּיִטְעוֹן בְּנֵי

נְשָׁא אַבְתְּרָה. וְאִלֵּין תְּרֵין מְמַנָּן פָּרְחִין וּמְשַׁטְטָן בְּכָל עָלְמָא וְאַהֲדָרָן לְאַתְרַייהוּ. וְאִנּוּן מִתְעָרִין לְאִנּוּן בְּנֵי בְּנוֹי דְּקַיְּן בְּרוּחָא דְּיִצְרִין בִּישִׁין לְמֶעְבַּד תּוֹלְדוֹת. שְׁמַיָּא דְּשָׁלְטִין תַּמָּן לָאו כְּהָנֵי. וְלָא אוֹלִידַת אַרְעָא בְּחֵילָא דִּלְהוֹן זְרוֹעָא (שלח קע"ב א') וְחַצְדָא כְּהָנֵי. וְלָא אַהֲדָרָן אֶלָּא בְּכַמָּה שְׁנִין וְזִמְנִין. וְאִנּוּן אֱלָהָא דִּי שְׁמַיָּא וַאֲרָקָא לָא עֲבַדוּ. יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא עִילָּאָה דְּתֵבֵל דְּלָא יִשְׁלְטוּן בָּהּ וְלָא יִשְׁטְטוּן בָּהּ וְלָא יְהוֹן גָּרְמִין לִבְנֵי נְשָׁא לְאִסְתָּאֲבָא מִמִּקְרֵה לֵילְיָא. וְעַל דָּא יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תְּחוֹת שְׁמַיָּא דְּאִתְעֲבִידוּ (לעיל דף ג' ד') בִּשְׁמָא דְּאֵלֶּה כְּמָה (ב א) דְּאִתְּמַר. וְעַל דָּא הַאי קְרָא תַּרְגּוּם דְּלָא יַחְשְׁבוּן מַלְאֲכֵי עִלָּאֵי דַּעֲלַייהוּ אָמְרִין, וְלָא יְקַטְרְגוּ לָן. וְעַל דָּא דָּא דְּאֵלֶּה כְּמָה דְּאִתְּמַר אִיהוּ מִלָּה קַדִּישָׁא דְּלָא אִתְחַלַּף בַּתַּרְגּוּם. אֲמַר לֵיהּ רַבִּי אֶלְעָזָר, הַאי קְרָא דִּכְתִיב (ירמיה י') מִי (שמות צ"ה ע"ב) לֹא יְרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה, מַאי שִׁבְחָא אִיהוּ. אֲמַר לֵיהּ אֶלְעָזָר בְּרִי, הַאי קְרָא בְּכַמָּה דּוּכְתֵי אִתְּמַר, אֲבָל וַדַּאי לָאו אִיהוּ (נ"א הָכִי) דִּכְתִיב (שם א) כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם דְּהָא אַתָּא לְמִפְתַּח פּוּמָא דְּחַיְּבִין דְּחָשְׁבִין דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לָא יָדַע הֵרְהוּרִין וּמַחְשָׁבִין דִּילְהוֹן. וּבְגִין כָּךְ אִית לְאוֹדָעָא שִׁטוּתָא דִּלְהוֹן. דְּזִמְנָא חָדָא אַתָּא פִּילוֹסוֹפָא חָדָא דְּאוּמוֹת הָעוֹלָם לְגַבָּאי, אֲמַר לִי אַתּוּן אָמְרוֹן דְּאֱלָהֲכוֹן שַׁלִּיט בְּכָל רוּמֵי שְׁמַיָּא. כּוֹלְהוֹן חַיָּילִין וּמַשְׁרְיָין לָא אִדַּבְּקָן וְלָא יָדְעִי אֲתַר דִּילֵיהּ. הַאי קְרָא לָא אַסְגֵּי יְקָרֵיהּ כָּל כָּךְ. דִּכְתִיב כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ. מַאי שְׁקוֹלָא דָּא לִבְנֵי נְשָׁא דִּי לֵית [דף י ע"א] לוֹן קִיּוּמָא. וְתוּ דְּאַתּוּן אָמְרִין (דברים

לד) וְלֹא קָם נָבִיא עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל כְּמֹשֶׁה, בְּיִשְׂרָאֵל לֹא קָם אֲבָל בְּאוּמּוֹת הָעוֹלָם קָם. אוֹף הָכֵי אֲנָא אֵימָא בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם אֵין כָּמוֹהוּ, אֲבָל בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל אִית. אִי הָכֵי אֱלָהָא דְּאִית בְּחַכְמֵי יִשְׂרָאֵל כְּוָותֵיהּ לָאו אִיהוּ עִלָּאָה שַׁלִּיטָא. אִסְתַּכַּל בַּקְרָא וְתִשְׁכַּח דְּדַיְיקָנָא כִּדְקָא יָאוֹת. אֲמֵינָא לֵיהּ וַדַּאי שַׁפִּיר קָא אֲמַרְתְּ. מָאן מְחַיֶּה מֵתִים אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי, אַתָּא אֵלִיָּהוּ וֶאֱלִישָׁע וְאַחֲיוּ מֵתַיָּיא. מָאן מוֹרִיד גְּשָׁמִים אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי אַתָּא אֵלִיָּהוּ וּמְנַע לוֹן וְנָחֵית לוֹן בְּצַלּוֹתֵיהּ. מָאן עָבַד שְׁמַיָּא וְאַרְעָא אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּלְחוֹדוֹי, אַתָּא אַבְרָהָם אִתְקַיָּימוּ בְּקִיּוּמוֹהִי בְּגִינֵיהּ. מָאן מַנְהִיג שְׁמָשָׁא אֶלָּא קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, אַתָּא יְהוֹשֻׁעַ וְשָׁכִין לֵיהּ וּפַקֵּיד לֵיהּ דְּיֵקוֹם עַל קִיּוּמֵיהּ וְאִשְׁתְּכַח וּכְתִיב (יהושע י) וַיִּדֹּם הַשֶּׁמֶשׁ וְיָרֵחַ עָמָד. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר גְּזַר דִּין אוֹף הָכֵי מֹשֶׁה גָּזַר גְּזַר דִּין וְאִתְקַיָּימוּ. וְתוּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא גּוֹזֵר גְּזֵרִין וְצַדִּיקַיָּא דְּיִשְׂרָאֵל מְבַטְּלִין לוֹ דִּכְתִיב (שמואל ב כג) צַדִּיק מוֹשֵׁל יִרְאַת אֱלֹהִים. וְתוּ דְּאִיהוּ פַּקֵּיד לוֹן לְמֹהֲךְ בְּאוֹרְחוֹי מַמָּשׁ לְאִתְדַּמָּא לֵיהּ בְּכֹלָּא. אֲזַל הַהוּא פִּילוֹסוֹפָּא וְאִתְגַּיֵּיר בְּכַפַּר שַׁחֲלַיִם וְקָרוֹן לֵיהּ יוֹסֵי קְטִינָאָה. וְאוֹלִיף אוֹרַיְתָא סַגְיָא. וְאִיהוּ בֵּין חַכִּימִין וְזַכָּאִין דְּהַהוּא אֲתַר. הַשְׁתָּא אִית לְאִסְתַּכְּלָא בַּקְרָא וְהָא כְּתִיב (ישעיה מ) כָּל הַגּוֹיִם כְּאַיִן נֶגְדּוֹ. מַאי רַבּוּיָא הָכָא. אֶלָּא מִי לֹא יְרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם וְכִי מֶלֶךְ הַגּוֹיִם אִיהוּ וְלָאו מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל. אֶלָּא בְּכָל אֲתַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בָּעָא לְאִשְׁתַּבָּחָא בְּיִשְׂרָאֵל, וְלָא אִתְקְרֵי אֶלָּא עַל יִשְׂרָאֵל בִּלְחוֹדוֹי. דִּכְתִיב (שמות ה) אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֱלֹהֵי הָעִבְרִים, וּכְתִיב (ישעיה מד) כֹּה אָמַר יי׳ מֶלֶךְ

נדפס לזכות
הילדה
מלכה בת
רעות תחי׳
שזכות לימוד התורה תגן
בעדה שתזכה לרפואה
שלימה ברנ״ב אבריה
ושס״ה גידיה במהרה
בתוך שאר חולי עמו
ישראל, אמן

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת בהעלותך

יום **ראשון**	**16** **י**	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קט ירושלמי: פסחים כט תוספתא: קרבנות ד נ"ך: איוב מא משניות: פאה ו זוהר: חלק א עמ' כט-ל	עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:39 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:21 | צאת הכוכבים ..... 8:04 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:04 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:59
יום **שני**	**17** **יא**	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קי ירושלמי: פסחים ל תוספתא: קרבנות ה נ"ך: איוב מב משניות: פאה ז זוהר: חלק א עמ' לא-לב	עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:39 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | צאת הכוכבים ..... 8:04 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:05 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:59
יום **שלישי**	**18** **יב**	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיא ירושלמי: פסחים לא תוספתא: קרבנות ו נ"ך: שיר השירים א משניות: פאה ח זוהר: חלק א עמ' לג-לד	עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:39 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:47 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | צאת הכוכבים ..... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:05 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 8:59
יום **רביעי**	**19** **יג**	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיב ירושלמי: פסחים לב תוספתא: קרבנות ז נ"ך: שיר השירים ב משניות: דמאי א זוהר: חלק א עמ' לה-לו	עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:39 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | צאת הכוכבים ..... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:05 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:00
יום **חמישי**	**20** **יד**	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיג ירושלמי: פסחים לג תוספתא: קרבנות ח נ"ך: שיר השירים ג משניות: דמאי ב זוהר: חלק א עמ' לז-לח	עלות השחר (72 דק') ... 4:18 | חצות היום ..... 12:40 נץ החמה ..... 5:30 | שקיעה ..... 7:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | צאת הכוכבים ..... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:05 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:00
יום **ששי**	**21** **טו** הדלקת נרות (40 דק'): 7:08 (20 דק'): 7:28	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קיד ירושלמי: פסחים לד תוספתא: קרבנות ט נ"ך: שיר השירים ד משניות: דמאי ג זוהר: חלק א עמ' לט-מ	**ערב שבת קודש** עלות השחר (72 דק') ... 4:19 | חצות היום ..... 12:40 נץ החמה ..... 5:31 | שקיעה ..... 7:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:22 | צאת הכוכבים ..... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:05 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:00
שב"ק	**22** **טז** מוצש"ק לשיטת ר"ת: 9:00	**לימוד יומי:** בבלי: בבא מציעא קטו ירושלמי: פסחים לה תוספתא: קרבנות י נ"ך: שיר השירים ה משניות: דמאי ד זוהר: חלק א עמ' מא-מב	**שבת קודש פרשת בהעלותך** עלות השחר (72 דק') ... 4:19 | חצות היום ..... 12:40 נץ החמה ..... 5:31 | שקיעה ..... 7:48 סו"ז קר"ש - מג"א ... 8:23 | צאת הכוכבים ..... 8:05 סו"ז קר"ש - גר"א .... 9:06 | צה"כ לשיטת ר"ת .. 9:00

מִקָּרֵב לְרַבֵּנוּ זֶה כְּפִי שֶׁאַתָּה מַכְנִיס בְּעַצְמְךָ אֶת הַלִּמּוּדִים שֶׁל רַבֵּנוּ! אִם אַתָּה לוֹמֵד סִפְרֵי רַבֵּנוּ, וְאַתָּה חַי עִם הָעֲצוּת שֶׁל רַבֵּנוּ, זֶה נִקְרָא תַּלְמִיד שֶׁל רַבֵּנוּ!

(משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)